

arhitectura

REVISTA
UNIUNII
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA

NR 57
AUGUST-SEPTEMBRIE 2007
8 RON

FONDATA ÎN 1906

LIVIO VACCHINI

VBM ARCHITECTS

360 ARCHITECTEN & STÉPHANE BEEL

T.U.B.

URBE 2000

ROBERTO APARICIO & ACXT/DIOM

NIELSEN & RUBOW ARCHITECTURE

TAD

SKBD

BKM

Foto: Adam Mork

VBM ARCHITECTS

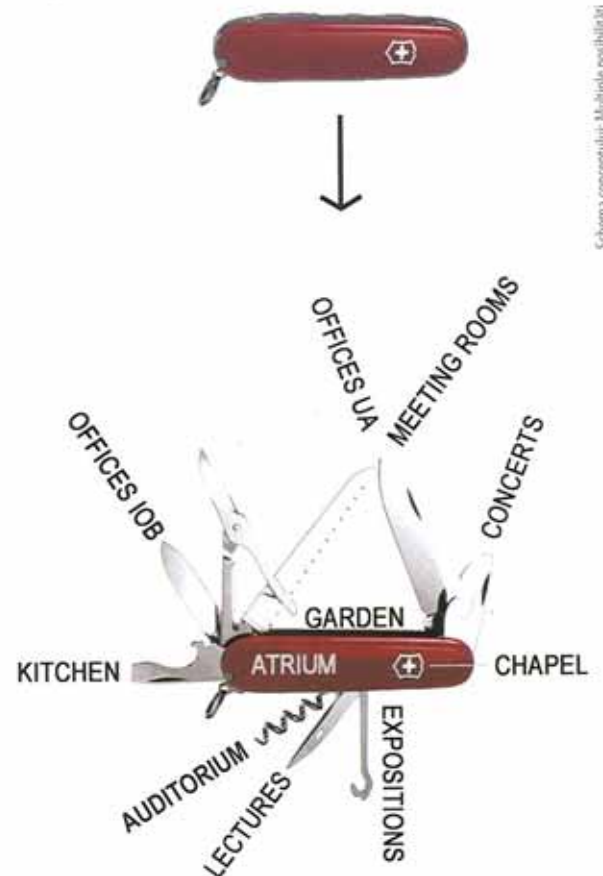
De la mănăstire la un rectorat multi-funcțional

Multiple posibilități

Deși clădirea părea gata de a fi dată în folosință, la a doua privire, programul a indicat un mare număr de cerințe contradictorii. Clădirea existentă era un spațiu introvertit, pentru meditație și servicii sociale, găzduit de o arhitectură pur neogotică, cu un caracter religios marcant. Cum să transformi o asemenea clădire într-o clădire modernă de birouri pentru Universitatea din Anvers, un spațiu ce trebuia să fie vizibil, deschis și activ la nivelul orașului? Cum să schimbi o funcție specifică într-una flexibilă?

Era nevoie de o mulțime de funcțiuni noi: birouri polivalente, spații de recepție, pentru concerte, pentru cursuri, ceremonii, etc. Ce era mai important? Să crezi un atrium spectaculos? Să transformi fațada într-un reper stradal? Să aduci schimbări capelei pentru a o îmbunătăți? Să extinzi construcția? Care era cea mai bună alegere? Am hotărât să nu ne oprim la o singură și puternică opțiune, ci să maximizăm potențialul clădirii existente printr-o sumă de intervenții discrete și atent executate: MULTIPLE POSIBILITĂȚI. Aceasta implică de fapt un răspuns afirmativ la toate alternativele. Astfel, capela este mai bine integrată

Text: VBM Architects
Foto / Photo: Toon Grobet
Traducere / Translation: Magda Teodorescu

Schema conceptuală: Multiple possibilities
Concept: vrbmer, multiple choice

From a monastery to a multiple choice rectorate

Multiple choice

Although the intact building seemed almost ready to use, at second glance the programme revealed a large number of competing requirements. The existing building was an introverted space for meditation and service to society, housed in a pure neo-gothic architecture with a strong religious character.

How to transform this building into a visible, open and modern university office that is present in the city? How to change a very specific function into a flexible one?

There was a wide range of needs and new functions: polyvalent offices, receptions, concerts, lectures, ceremonies, etc. What was most important? Create a spectacular atrium? Make a strong appearance in the

Atrium
Atrium

Fațadă către stradă.
Street facade

Detaliu al fațadei interioare către atrium.
Facade towards the atrium (detail).

Parter: coridor către atrium.
Groundfloor corridor towards atrium

Subsol. Foyerul auditoriului și spații bolite pentru diferite evenimente

Basement. Foyer for the auditorium and the vaulted structure housing flexible functions

și capabilă să funcționeze separat. Capela este spațiul de ceremonii ideal; atrium-ul este perfect pentru evenimente de mai mare amploare și recepții. Nici unul dintre aceste spații nu ofereau o alegere ideală pentru cursuri așa că am amenajat în subsol, sub atrium, un amfiteatru nou cu foyer. În plus, clădirea este transformată astfel încât toate aceste spații să poată funcționa simultan.

Atriumul

Grădiniile interioare existente îi lipsea puțin căldura. O copertină de sticlă nu era suficientă pentru a transforma acest spațiu în inima clădirii, iar aceasta nu s-ar fi rezolvat prin acrobații structurale ale acoperișului vitrat. Așa că am mutat accentul spre relația dintre atrium și spațiile adiacente. Circulația de la primul etaj a fost deplasată spre acesta; toate ferestrele dintre clădire și atrium au fost îndepărtate iar axul intrării a fost prelungit prin el spre a doua grădină.

Fațada

Fațada existentă nu exprima nici o ambiguitate: gratii din fier, o poartă masivă din lemn și o arhitectură mohorâtă, neogotică. Problema nu era fațada ca atare, ci modul ei de relaționare cu spațiul public. Toată sticla din vitralii a fost înlocuită cu geamuri duble transparente în ramele existente. Poarta masivă a fost dublată cu o cutie din sticlă pentru a putea fi deschisă în timpul zilei. Între capelă și stradă a fost inserat un foaier, iar ferestrele au fost prelungite, devenind astfel uși către stradă. Porozitatea clădirii a fost astfel mărită.

Subsol. Auditoriumul de sub atrium.
Basement. The auditorium below the atrium

street? Enhance the chapel? Extend the building? What was the best choice? We decided not to make one single extreme choice but to maximize all the capabilities of the existing building with a number of discrete and carefully chosen interventions: MULTIPLE CHOICE. This implies that we answered 'yes' to all alternative choices. The chapel is at the same time better integrated and able to function separately. The chapel is the ideal ceremonial space; the atrium is perfect for bigger events and walking dinners. None of these spaces provided ideal acoustics for lectures so in the basement, under the atrium, a new auditorium with foyer was created. Moreover the building is transformed in such a way that all these spaces can function simultaneously.

Atrium

The existing inner garden was lacking a bit of 'warmth'. A glass canopy was insufficient to turn this place into the heart of the building; and constructive stunts in the canopy structure would not have done the job. So the focal point was shifted towards the relation between the atrium and the adjacent spaces. The circulation on the first floor was moved towards the atrium; all windows between the building and the atrium were removed; the axis of the entrance was prolonged through the atrium into the second garden.

Façade

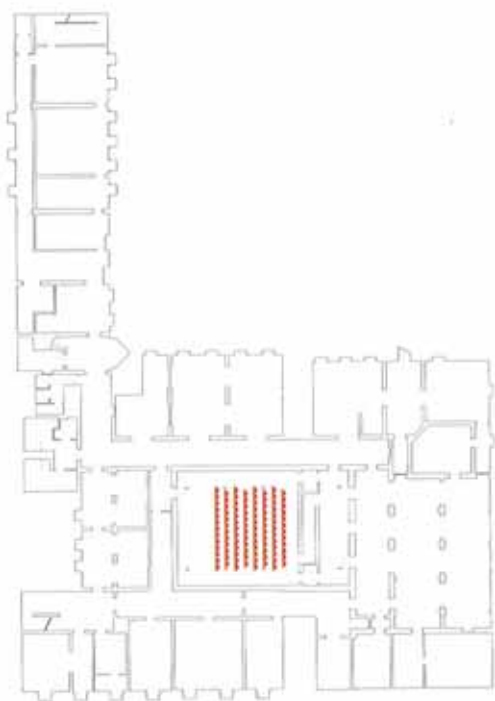
The existing façade left no doubt: steel bars, a heavy wooden gate, rather dark neo-gothic architecture. The problem was not the façade itself; it was all about the way it relates to the public space. All the glass in the stained windows was replaced by clear double glazing in the existing wooden frames. The heavy wooden gate was doubled with a glass entrance box in order to be able to leave it open during the day. Between the chapel and the street a foyer was inserted and its windows were enlarged to become street doors. The 'porosity' of the building was enhanced.

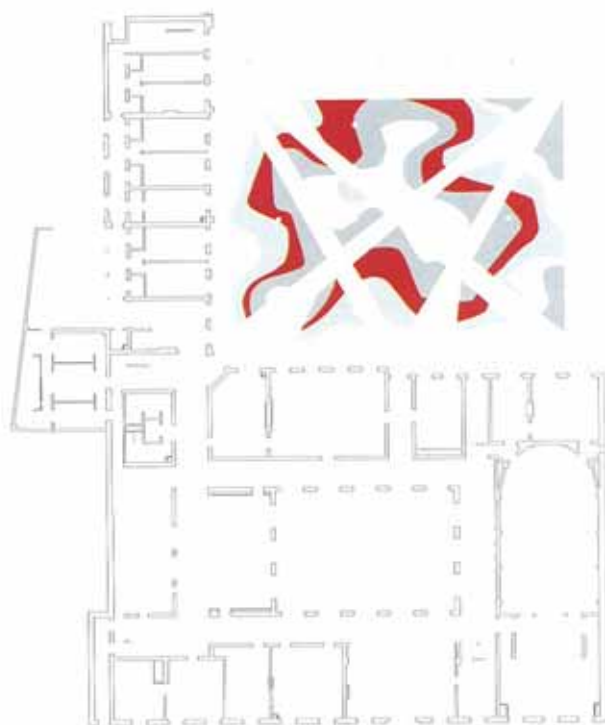
Plan etaj 2.
Second floor plan (attic)

Plan etaj 1.
First floor plan

Plan subsol.
Basement plan

Plan parter.
Groundfloor plan

fosta capelă, deschisă acum către stradă printr-un foaier propriu.

The former chapel, now directly accessible from the street through its own foyer

Birouri la etajul 2. ►►
Offices at the second floor

Subsolul

Spațiile boltite ale subsolului exprimau o vigoare și o prospețime, inexistente în restul clădirii. Le-am perceput drept o sursă pentru un ansamblu foarte caracteristic de spații multifuncționale care să ofere un fundal sobru diverselor activități (expoziții, evenimente, întâlniri, etc). Coridoarele subsolului sunt folosite ca spații de circulație interesante, care leagă această lume a boltilor de atrium de deasupra.

Amfiteatrul

Adăugarea unui amfiteatru la subsol a fost unul din elementele cheie al proiectului. Orice ai face cu spațiile existente, nici unul nu poate deveni un amfiteatru bun. Cum reciclăm subsolurile, alegerea de a crea un amfiteatru sub fosta grădină interioară și de a-l lega de subsolul boltit a devenit evidentă.

Capela

Aceasta era centrul spiritual al fostei clădiri religioase. Este spațiul cu o mare densitate simbolică și cu un stil autentic neo-gotic. Totuși, din punct de vedere funcțional, nu deține un loc central, fiind situată la marginea complexului. Transformarea încearcă să rezolve acest paradox. Ca formă spațială a rămas intactă, dar relația funcțională cu clădirea se combină cu o relație suplimentară cu orașul. Foaierul leagă clădirea cu strada și o scoate din poziția sa de izolare. În același timp, eexpresia sa puternică religioasă este adusă la o dimensiune mai generală – un loc de adunare pentru universitate și oraș.

Birourile

Într-o interpretare îngustă, tema cerea doar transformarea mănăstirii într-o clădire funcțională de birouri. Acestea sunt plasate la diverse niveluri. Spațiul de recepție, secretariatele, sălile de întâlnire, etc se găsesc mai ales la parter. Fostele chilii de la primul etaj au creat ritmul și mărimea potrivită pentru birourile individuale. În coridoarele de la primul etaj au fost adăugate „cutii funcționale”. Acestea sunt tapetate cu catifea roșie fono-absorbantă, nu doar pentru a reduce ecoul, ci și pentru a adăuga o notă de decadență teatrală atmosferei severe a mănăstirii. Ele sunt întrebuițate ca mici colțuri pentru întâlnire, printare, ședere, etc. În podurile celui de-al doilea etaj, am găsit locul ideal pentru un birou de tip open space. Structura din lemn a șarpantei a fost păstrată în toată splendoarea sa inițială.

Basement

The vaulted spaces of the basement were breathing a fresh vigour that was not present elsewhere in the existing building. These spaces were perceived as a potential stock of intriguing multifunctional spaces providing a strong and sober background for various activities (exhibitions, events, meetings, etc.) The corridors of the basement are used as an interesting circulation space, linking this vaulted world to the atrium.

Auditorium

The addition of an underground auditorium was a key issue in this design. Whatever you do with the existing spaces, none of them could become a good auditorium. As we were recycling the basements, the choice became evident to create an auditory under the former inner garden and link it to the vaulted basement.

Chapel

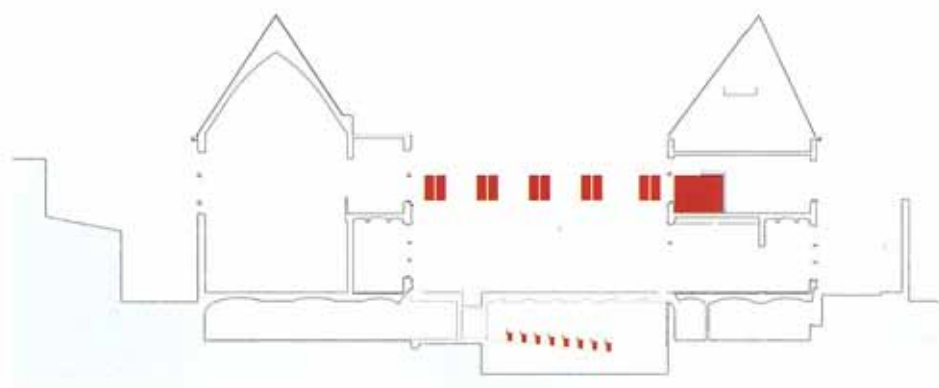
It was the spiritual centre of this formerly religious building. It is a space with a high symbolic density and a very consistent neo-gothic style. However functionally it does not have a central location, it is more located in the margin of the complex. The transformation tries to solve this paradox. The spatial appearance of the chapel is left intact, but the functional relation with the building is combined with an additional relation with the city. The foyer connects the chapel to the street and breaks its isolation. In the same time its religiously stigmatising effect on the building is downscaled to a more universal dimension.

Offices

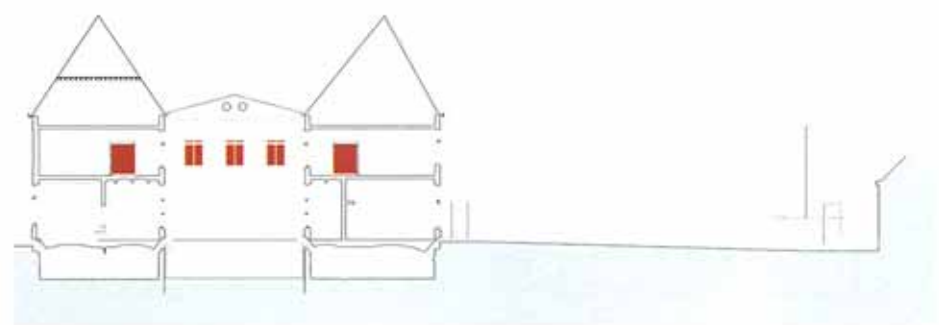
In a narrow interpretation the programme only asked for a transformation of this monastery to a functional office building. These office functions are located on different floors. Reception, secretaries, meeting rooms, etc. are mainly on the ground floor. The individual cell rooms of the first floor provided the right kind of rhythm and size for individual offices. In the corridors on the first floor functional boxes were added. They are clad with red acoustic velvet, not only to reduce echo but also to add a touch of theatrical decadence to the severe atmosphere of the monastery. They are used as small corners for meeting, printing, sitting, etc. In the attics of the second floor we found an ideal space for a landscape office. The woodwork of the carpentry is left apparent in its full glory.

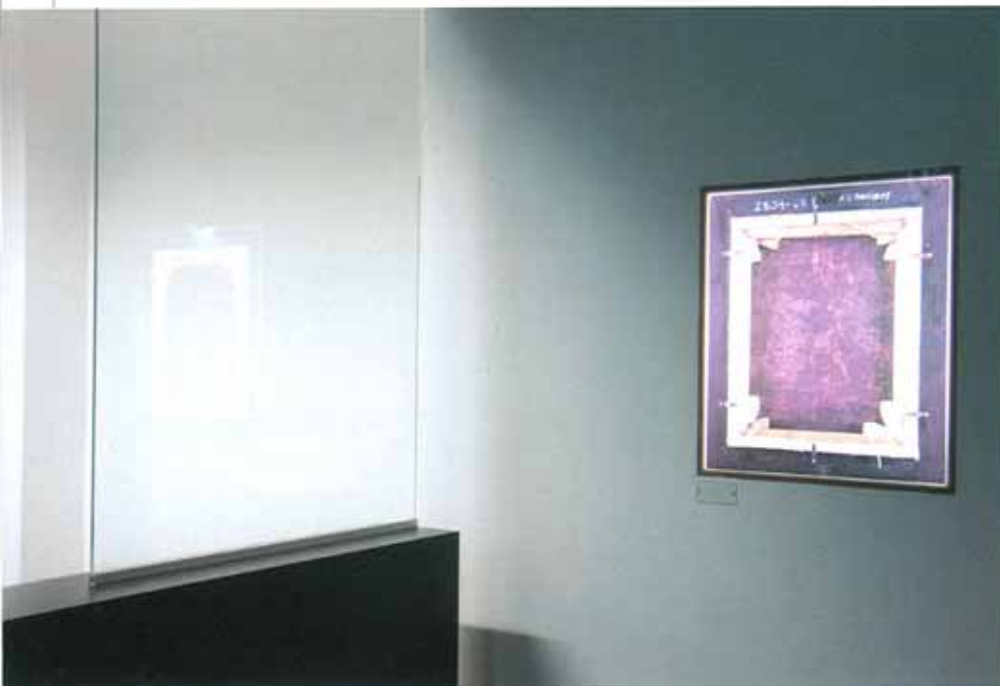
Spații individuale la etajul I.
Individual cell rooms on the first floor

Secțiune longitudinală.
Longitudinal section

Secțiune transversală.
Cross section

Imagini transparente cu partea din spate a unor tablouri din clădire.

Transparent backlit photos of paintings in the building.

Materiale

Toate materialele sunt alese cu grijă pentru a sprijini conceptul arhitectural. Toate noile inserții au o tentă de textile de culoare roșie (cutiile de la etajul 1, draperiile, scaunele din amfiteatru etc.). Coridoarele sunt pavate cu gresie gri închis. Noile pardoseli și scări sunt placate cu dale din beton. Toate ferestrele noi au rame metalice gri închis. În locurile în care zidurile istorice au fost decupate sau perforate, secțiunea în plan este finisată cu panouri din oțel gri închis.

Arta

Intervenția artistului Guy Van Bossche se compune din două acțiuni principale. În primul rând, între capelă și foaietul de intrare a fost plasată o pictură pe perețele vitrat: reprezintă o siluetă întinsă (ce doarme? e moartă?). Dintr-un anumit punct de privire din cadrul intrării, silueta se suprapune fostului altar al capelei. Al doilea aspect al intervenției lui este de cu totul altă natură. În sala festivă a mănăstirii am găsit diverse picturi istorice, interesante, dar nu de o calitate excepțională. Guy Van Bossche a recuperat spatele acestor picturi pe care le-a transformat în fotografii luminate din spate, inserate la fața pereților și dispuse la intersecțiile de coridoare. Ambele intervenții se relaționează semnificativ cu conceptul arhitectural și folosesc în mod inteligent interacțiunea și discontinuitatea spațială.

Grădina

Grădina din spate se află într-o relație imprezvizibilă cu împrejurimile urbane sau este supusă unor condiții care nu pot fi controlate de utilizatorul clădirii (vecinii din spate, intrările de serviciu, funcțiile adiacente, un turn de birouri, etc.). Pentru a limita impactul acestor schimbări viitoare, s-a inserat un spațiu tampon între grădină și împrejurimi. Un panou de protecție înalt, din plasă metalică semi-transparentă împrejmuiește grădina și marchează spațiul pentru parcare a mașinilor și bicicletelor. Design-ul grădinii este un palimpsest, o suprapunere de diverse straturi, motive, sensuri și funcții. Stratul de la bază este un pattern organic cu linii și culori ondulate. Deasupra lui se află o rețea de circulații generată de conectarea tuturor direcțiilor firești de parcurgere a curții. În acest mod, spontaneitatea utilizării și conceptul grădinii coincid. Deasupra se află o rețea de copaci de înălțime medie care fac aluzie la arhetipul livezii de mănăstire. Astfel, mănăstirii i se restituie grădina care i-a fost furată prin crearea atriumului.

Pictură pe perețele vitrat dintre capelă și foaietul acesteia.
Painting on the glass wall between the chapel and its foyer

Materials

All materials are carefully chosen to reinforce the architectural concept. All new insertions are coloured with a touch of red tissue (acoustic boxes, curtains, seating in the auditorium, etc.). The corridors have a dark grey floor in carpet tiles. New hard floors and stairs are covered with concrete tiles. All new windows are made of dark grey steel frames. On places where historic walls are cut or perforated, the section plane is finished with dark grey steel plates.

Art

The intervention of artist Guy Van Bossche consists of two parts. First, between the chapel and its entrance foyer, a painting is applied to the glass wall: a lying silhouette of person (sleeping? dead?). From a specific viewpoint in the entrance the silhouette coincides with the altar of the chapel. The second part of his intervention is from a totally different nature. In the honorary meeting room of the monastery we found a number of historical paintings of interesting-but-not-top quality. Guy Van Bossche recuperated the back of these paintings in transparent backlit photos that were put flush in the wall surfaces on crossing points in the corridors. Both interventions relate in a meaningful way to the architectural concept and in a clever way make use of spatial interaction and spatial displacement.

Garden

The existent rear garden has a quite unpredictable relation to its urban surroundings or is submitted to conditions that are beyond the control of the user of the building (rear neighbours, service entrances, adjacent functions, an office tower, etc.). To limit the impact of future changes a buffer is inserted between the garden and its surroundings. A high screen in semi-transparent metal mesh closes the square garden and marks the space for car and bicycle parking. The garden design itself is a palimpsest, a superposition of layers, patterns, meanings and functions. The basis layer is an organic pattern of undulation lines and colours. On top of this comes a pattern generated by the connection of all logical walking lines. In this way spontaneous use and concept of this garden coincide. On top comes a grid of mid-rise trees referring to the archetype of a monastery orchard. Thus the monastery is given back the garden that was stolen from it through the creation of the atrium.

Proiect: Rectoratul Universității din Anvers (concurș, premiul I – împreună cu arhitecții AR-TE și inginerii STABO)

Program: birouri polivalente

Sit: Antwerp, Belgia

Data proiectării / încheierii lucrării: 2001 / 2006

Suprafață / buget: 6 516 m² / 5 000 000 €

Client: Administrația Publică Flamandă

Echipa de proiectare: Oana Bogdan, Leen De Koker, Tom De Fraine, Filip Deschryver, Dirk D'heerde, Tomas Liekens, Pieter Meuwissen, Tim Pashuysen, Maarten Storms, Leo Van Broeck

Structurist / instalații: STABO engineering / STABO engineering

Project: UA Rectorate (competition, 1st prize - in association with AR-TE architects and STABO engineers)

Programme: multi-purpose offices

Site: Antwerp, Belgium

Design date / completion: 2001 / 2006

Surface / budget: 6 516 m² / 5 000 000 €

Client: Flemish Public Administration

Design team: Oana Bogdan, Leen De Koker, Tom De Fraine, Filip Deschryver, Dirk D'heerde, Tomas Liekens, Pieter Meuwissen, Tim Pashuysen, Maarten Storms, Leo Van Broeck

Structural eng. / technical eng.: STABO engineering / STABO engineering

